

Sygn. akt V KO 63/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Roman Sądej

w sprawie **W. W.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 300 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 sierpnia 2013 roku

wniosku Sądu Rejonowego w P. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu
równorzędnemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k.

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w M.

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego w P., jako właściwego miejscowo i rzeczowo, wpłynął akt oskarżenia przeciwko W. W. oskarżonemu o popełnienie przestępstwa z art. 300 § 1 k.k. oraz innych.

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2013 r. Sąd ten wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Na uzasadnienie podniesiono, iż zarzucane oskarżonemu przestępstwo z art. 300 § 1 k.k. jest ściśle związane ze sprawą prowadzoną w Wydziale IV Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w P., w której wyrokiem z dnia 27 stycznia 2011

roku W. W. uzyskał rozstrzygnięcie zgodne z żądaniem pozwu. Przeciwno sędziemu prowadzącemu tę sprawę – B. R. - toczyło się postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym uznaniem winy w zakresie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 ustawy- Prawo o ustroju sądów powszechnych i wymierzeniem stosownej kary. W przedmiotowej sprawie karnej sędzia B. R. występuje w charakterze świadka, a jej zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia tego postępowania. W przekonaniu Sądu występującego z wnioskiem, zaistniała sytuacja może budzić wątpliwości co do obiektywizmu orzekania w sprawie karnej przez innego sędziego Sądu Rejonowego w P., którego długoletnim sędzią była także B. R. Wskazane okoliczności przemawiają zatem za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w P. jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie.

Należy oczywiście podkreślić, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Innymi słowy, przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie.

Za takie okoliczności należy uznać sytuacje, które mogłyby wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać nawet mylne przekonanie, podjęte jednak w oparciu o racjonalne przesłanki, że w sądzie właściwym miejscowo nie ma wystarczających warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny, (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 listopada 2008 r., IV KO 130/08, OSNKW – R 2008, poz. 2280, z dnia 29 sierpnia 2012 r., V KO 48/12, Lex Nr 1220979).

Należy stwierdzić, że tego rodzaju sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, zaś okoliczności faktyczne wskazane przez wnioskujący Sąd przemawiają za jej

przekazaniem do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Występujący w sprawie kontekst sytuacyjny powoduje, że z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości jest rzeczą niepożądaną, aby o odpowiedzialności karnej lub jej braku po stronie oskarżonego W. W. orzekali sędziowie Sądu Rejonowego w P.

Przedmiotowym aktem oskarżenia zarzucono oskarżonemu W. m. in. przestępstwo z art. 300 § 1 k.k. polegające – skrótowo rzecz ujmując – na działaniu w zamiarze uszczuplenia zaspokojenia swoich wierzycieli przez pozorne obciążenie swojego majątku w ten sposób, że zawarł przed Sądem Rejonowym w P., Wydział IV Rodzinny i Nieletnich, jako pozwany z powodem ugodę, na mocy której zobowiązał się, nie mając takich możliwości finansowych do łożenia na utrzymanie małoletnich dzieci alimentów w kwocie 50.000 zł miesięcznie na każde dziecko oraz uregulowania zaległych alimentów na kwotę 6.000.000 zł i 500.000 zł, a następnie złożył w tym sądzie pozew o obniżenie miesięcznych świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci do kwoty 47. 500 zł na każde dziecko, uzyskując rozstrzygnięcie zgodne z żądaniem pozwu.

Postępowania w tych sprawach prowadziła sędzia Sądu Rejonowego w P., przeciwko której wszczęto następnie postępowanie dyscyplinarne.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] wyrokiem z dnia 28 listopada 2012 roku, uznał sędziego za winną oczywistej i rażącej obrazy przepisów art. 223 § 2 k.p.c. w zw. z art. 203 § 4 k.p.c. oraz art. 135 § 1 k.r.i.o., poprzez zezwolenie na zawarcie ugody sądowej pomiędzy pozwanym W. a małoletnimi dziećmi mimo, iż okoliczności sprawy wskazywały, że czynność ta jest sprzeczna z prawem i zmierza do obejścia prawa, czym stworzyła niebezpieczeństwo utrudnienia dochodzenia roszczeń przez podmioty będące wierzycielami W. W.

W przedmiotowej sprawie karnej dotyczącej oskarżonego W., sędzia występuje w charakterze świadka. Nie przesądzając ostatecznej oceny tego dowodu należy jednak podkreślić, iż jej zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego W. Sąd prowadzący sprawę będzie zmuszony poddać analizie także rzetelność czynności służbowych podejmowanych przez świadka jako sędziego.

Trafnie we wniosku wskazuje Sąd Rejonowy w P., że w sytuacji, gdy B. R. była długoletnim sędzią tego Sądu, rozpoznanie niniejszej sprawy przez tenże Sąd

mogłoby budzić wątpliwości co do obiektywizmu orzekania, zaś przedstawione okoliczności faktyczne stanowią wyjątkową sytuację przemawiającą za uruchomieniem instytucji z art. 37 k.p.k.

Sąd Najwyższy uznał, że przekazanie sprawy powinno nastąpić do sądu rejonowego w innym okręgu, niż Sądu Okręgowego w P.

Z tych względów uznając, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, Sąd Najwyższy przekazał ją do Sądu Rejonowego w M.